

Aplec Scout, escoltisme adult de Mallorca

noves

el butlletí

núm. 263

novembre 2016

Carrer Seminari, 4 · 07001 Palma (Illes Balears) · www.aplescscout.org · tel. 971 72 51 68

- Sa Comuna de Llorito
- Descuberta de Sa Comuna

JUNTA DIRECTIVA DE L'APLEC:

<i>Santi Hernaiz Alfosea</i>	<i>President</i>
<i>Eduard Mas Bataller</i>	<i>Vicepresident</i>
<i>Iolanda Trilla Belmonte</i>	<i>Secretaria</i>
<i>Pere Joan Serna Soler</i>	<i>Tresorer</i>
<i>Neus Pujol Maura</i>	<i>Vocal</i>
<i>Maria Gacías Gilet</i>	<i>Vocal</i>
<i>Àngel Zaragoza Bennassar</i>	<i>Vocal</i>
<i>Bartomeu Alorda Ladaria</i>	<i>Vocal</i>
<i>Mateu Barceló Pastor</i>	<i>Vocal</i>
<i>Faust Frau Camacho</i>	<i>Vocal</i>
<i>Carme Vidal Jaume</i>	<i>Vocal</i>

ACTIVITATS QUE REALITZA L'ASSOCIACIÓ:

- *Sopar Tertúlia (mensual)*
- *Activitat: excursions i visites culturals (mensual)*
- *Reunió de Junta (mensual)*
- *Edició de Noves, la revista (anual)*
- *Edició de Noves, el butlletí (mensual)*
- *Assemblea General Ordinària (anual)*
- *Dia del Pensament (anual)*
- *Celebració de la Pasqua (anual)*
- *Sant Jordi, patró dels escoltes (anual)*
- *Festa de l'estiu (anual)*
- *Sopar d'arengades, festa de Nadal (anual)*
- *Trobada d'Escoltes Adults de Catalunya, València i Mallorca (bienal)*
- *Reunió Trilateral (amb FMF i MEGM)*

*A. E. M. Aplec Scout
c/. Seminari, 4
07001 Palma
noves@aplescscout.org*

*Redacció:
Eduard Mas
Faust Frau
Iolanda Trilla
Santi Hernaiz*

*Fotografia:
Àngel Zaragoza*

*Administració
Pere Joan Serna*

*Relacions públiques:
Maria Gacías
Neus Pujol*

*Distribució:
Mateu Barceló*

*Pàgina web:
Tomeu Alorda*

*Disseny gràfic,
maquetació
i direcció:
Santi Hernaiz*

Participació:

Podeu enviar els vostres articles d'opinió, imatges comentades, inquietuts, etc. a la següent adreça de correu-e:

noves@aplescscout.org

Pàgina web:

www.aplescscout.org

Els articles signats expressen l'opinió de llurs autors i no necessàriament la de l'associació.

Amistat!

No hi ha tresor millor... que una amiga o amic de veritat. És un fet del qual, tal volta per tan obvi, no ens adonam del seu valor fins que ens manca. Ho dic perquè la vida, la nostra vida, no deixa de ser un viarany inhòspit, atapeït d'obstacles i sotracs que, una vegada i una altra, ens fan caure a terra amb diversa i malaurada sort.

Quina concatenació de penúries, afirmarà un observador extern i compassiu! Valdria més romandre a casa gaudint de la seguretat de la llar, pensaran altres amb suposada raó. Així no val la pena viure, sentenciaran els més pessimistes.

Doncs jo no compartesc aqueixes conclusions, no exemptes d'una certa lògica proporcionada per una anàlisi que, a primera vista, podria semblar ple d'objectivitat i de seny, però que quan ho analitzes en profunditat queda reduït a una caricatura de la nostra possible existència, vitalment i culturalment parlant; a no ser que caminis tot sol i no siguis capaç de trobar ni un sol company de ruta.

Perquè amb la companyia es troba la riquesa del camí, en la mà estesa que t'ajuda a aixecar-te, el savi consell que evita la confusió en la cruïlla incerta o la veu amable que t'anima a seguir quan defalleixes.

Així són les amigues i els amics, alguns o algunes es converteixen en parelles inseparables fins a la fi dels teus dies, altres simplement estan a l'aguait, silenciosos, pacients, a punt per donar-te una mà. I, no ho dubtis, ells i elles enriqueixen la teva existència altruïstament, vetllaran per la teva felicitat i es preocuparan per tu. Què més pots demanar?

Si tens un amic, tens un tresor... i si en tens molts, et pots sentir molt afortunat, tan afortunat com em sent jo!

Pau Bibiloni Jaume.

Foto: A. Zaragoza.

Sa Comuna de Llorito

S. Hernaiz - Palma.

En Pau és d'aquelles persones que, quan les veus, abans de creuar una paraula, connectes immediatament amb elles, malgrat que no la coneguis de res, doncs la seva mirada franca i xerevel·la t'atreu irremeiablement. És un home bo!, penses inconscientment.

Pau Bibiloni Jaume, mestre d'escola jubilat i gran coneixedor de la comuna de Llorito, va ser l'animador de la tertúlia del mes de novembre, després d'afirmar rotundament que ell no és expert en res sinó que únicament té moltes aficions, afortunadament per a nosaltres. Però, abans d'endinsar-se en la història concreta d'aquest lloc tan emblemàtic pels lloritans, ens va fer dos cèntims del fet comunal.

Una comuna, a Mallorca, és un terreny pertanyent a tots els veïns d'una població, localitzada habitualment a zones marginals de boscs i prats, va dir. El be comunal es destinava a l'aprofitament directe, personal i gratuït dels terrenys per part dels habitants de la mateixa vila, bàsicament per a l'obtenció de llenya, caça i pastures. Generalment hi havia pous comuns per a l'obtenció d'aigua per persones i bísties (les locals i les transhumants), eres comunes per a batre els cereals i quintanes comunes per a guardar el bestiar. La implantació d'aquests terrenys comunals data del segle XIII, encara que hi ha constància de terrenys comuns anteriors a la conquesta cristiana del 1229. Avui tan sols perviuen com a tals,

després de sobreviure els processos de desamortització del segle XIX, les dels municipis de Selva, Bunyola, Lloret i Muro-Santa Margalida. N'hi ha que s'han transformat en finques públiques amb refugis i àrees recreatives, altres sols resten vives a la toponímia de l'illa.

Sa Comuna de Llorito s'estén sobre un territori de garriga i pinar que ocupa 131 Ha, pràcticament pla, amb una alçada mitjana de 135 metres, sols alterada per dues depressions: el Comellar del Ras i el Comellar des Carnatge o de Sa Comuna. En el lloc conegut com s'Aljub hi ha una capella dedicada a Sant Francesc i a la Mare de Déu de la Panada. Aquest espai territorial, amb vestigis humans que daten de la prehistòria, anomenat Benigalip pels àrabs mallorquins, fou ocupat per colons catalans de Manresa, topònim aquest que feren servir aquells primers pobladors. El 1588 hi ha constància documental que tota l'extensió comunal quedà fitada i el 1767 quedà reconegut el poble de Llorito com a legítim posseïdor de la Comuna.

Començant la tertúlia de novembre.

Foto: A. Zaragoza.

El característic sistema d'aprofitament de la Comuna va perdurar al llarg dels segles tal com es pot comprovar en la diversa documentació escrita que es conserva, especialment dels segles XVII i XIX. Avui en dia el seu us és majoritàriament recreatiu, encara que el seu pou continua subministrant aigua a la població lloritana, la qual conserva com un tresor aquest espai singular que té l'atractiu afegit d'albergar el centre geogràfic de Mallorca senyalat per una "pedra" d'1,74 metres d'alçada i 1200 quilograms de pes.

Descoberta de Sa Comuna

Embat - Bunyola.

L'activitat del diumenge 7 de novembre serà recordada molt de temps. Després de la interessant i erudita tertúlia que compartírem dilluns passat a Can Alcover amb Pau Bibiloni, llorità de soca-rel, mestre d'escola jubilós, estudiós i coneixedor dels terrenys comunals de Mallorca i de la comuna de Llorito en particular, ens faltava veure i entendre "in situ" la seva Comuna, de la que sap cada pedra, cada arbre, cada mata i tota la història.

Amb el retard inesperat d'alguns, ens trobarem vora el cementiri de Llorito, érem un bon grup, més o menys en vaig contar vint-i-cinc, clar que, si no fos per la nombrosa presència de l'extensa família Cassanyes, la colla hagués minvat significativament.

En Pau sí que ja hi era i va començar a explicar els detalls concrets del terreny comunal de l'antiga Benigalip àrab, després cristiana Manresa, pels lloritans Llorito i oficialment Lloret de Vista Alegre (per diferenciar-la de la de Mar a Girona) és l'espai natural que, des del s. XIII tenen els lloritans tant per aprofitament dels seus recursos com a zona d'esbarjo, de la seva mà anaren recorrent a peu els camins i indrets de les 131 hectàrees de superfície de la comuna, amb bona disposició, veu clara i didàctica de mestre ens va fer saber l'existència de la Cova d'en Deinat, cavitat d'enterrament talaiòtic encara ara no ben excavada i com eren aprofitats els

recursos naturals per a l'engreix de bous, mules, porcs, ovelles i indiots.

Pau Bibiloni començant la visita a sa Comuna. Foto: Pere J. Serna.

La flora de Sa Comuna és la garriga, fruit de la degradació de l'alzinar (n'hi queden tres o quatre) ara ocupat pel pinar, hi trobam xiprers, ullastres i garrovers, entre els arbusts destacam el rotaboc, la vidalba, la rogeta, aritja i esbarzer. Significatives són el matapoll, la mata o llentiscle, llampúdol i les estepes llimonenca, negra i blanca. També entre les herbes trobam fenàs, esparregueres, cards, cebes marines i orquídies, també alguns bolets.

El grup de l'Aplec atenent les explicacions d'en Pau. Foto: P. J. Serna.

Pel que fa a la fauna hi són presents conills, eriçons, mostels i rates cellardes, rarament es poden veure alguna llebre, geneta o mart.

Sens dubte els més abundants són els ocells, puputs, tallarols, pinsans, verderols, ropits, cadernereres i gorrions. Perdius, tórtores, cegues, tudons. Amb el fred arriben els tords i estornells, també es veuen xoriguers, òlibes i mussols. Una part prou interessant fou la toponímia, sempre tan descriptiva i autòctona: Es Pi gros, es pinar jove, es pi d'en Xibiu, es pi d'en Reus, es pins d'en Sóller, es pinar Vell. Camí de son cul-enrere, camí de can Campà, camí de Ruberts, camí de s'Aljub, camí de can Dimoni, camí del Ras, camí Blanc. Es Caus, damunt es Caus, cau d'es Tereols, cau d'es Ous, cau d'en Llubí, cau de sa Cisterneta, cau de sa Murtera, cau Rodó, cau de can Julià Marró. Es cantó de na Frare, es racó de can Mostel, sa caseta d'es Garriguer, sa bassa del Revell, ses bassetes, bassa d'en Calussa. I encara molts més...

A devora s'aljub hi ha una capella dedicada a Sant Francesc i a la Mare de Déu de la Panada, sí, de la panada que es menja per pasqua! Ha donat molt de si aquest itinerari per sa Comuna de Llorito, inscrita amb el numero 4 del catàleg de *Montes de Utilidad Pública* l'any 1927.

A l'hora de dinar semblava que volia ploure i, gràcies a la gestió d'en Pau, ho hem pogut fer a cobro, ben asseguts i a taula al restaurant de Sa Comuna, ubicat al poliesportiu. En Pau Bibiloni també ha compartit taula amb tots nosaltres, com sempre la sobretaula ha estat ben animada comentant el dia tan agradable i instructiu que hem tingut, agraïm molt al nostre guia i conferenciant la seva paciència i disposició amb nosaltres i sobretot la seva tasca de mestre, historiador, investigador i enamorat del seu poble.

Gràcies Pau!

Hora de berenar a l'explanada de l'Ermita.

Foto: Pere J. Serna.

L'entrada a la Cova d'en Deinat.

Foto: Pere J. Serna.

L'Aplec al centre geogràfic de Mallorca.

Foto: Pere J. Serna.

Convidats inesperats!

Egua

*L'egua que a mi va venir
tenia fresca la mirada,
duia roses a la crinera
i la pell de sucre i alba.
Galopant per la planura,
quatre bells cascs de plata
amb mil rajos d'alegria
els matins apunyalaven.
Els meus ulls plens de set
bevien de l'egua clara,
i encara que ella lliscava
suaument per la gola amarga
banyant-la amb els seus miracles...
la set jo mai apagava.*

Humberto C. Garza

(fragment traduït per S. Hernaiz)

Refranyes de desembre

Cada cosa al seu temps i per Nadal neules.

Suor de desembre o gener, sedes pel febrer.

Desembre finat, any acabat.

Per santa Llúcia, s'allarga la nit i s'escurça el dia.

Per Nadal cada ovella al seu corral.

Per Nadal s'indiot i per Pasqua es xot.

La frase del mes

La gent que no atura de treballar ho fa per no tenir temps de pensar que no té res a fer.

FRANCIS PICABIA

(Recopilat per Faust Frau)

Història de l'escoltisme

Dors del cromo núm. 13

LA PATRULLA. RECONEXIMENT D'UNA GRANJA

La patrulla ha de comprendre quatre Exploradors, un dels quals serà designat com a cap. La patrulla es dirigirà sempre a un lloc determinat, tal com reconèixer un bosc, un llogaret, una granja, un pont, un riu, etc. Per reconèixer una granja, una casa aïllada, la patrulla es deté a curta distància, darrere d'alguna cosa que formi abríc. Llavors es destaquen dos Exploradors, depassen ràpidament el circuit a dreta i esquerra, i es reuneixen en la cara oposada i després tracten d'observar el pati, el jardí, pujant-se'n el més lleuger, si així convé, sobre les espatlles del més fort o grim pant a un arbre immediat al recinte. Entengui's que aquesta última recerca no haurà de perseguir-se sinó en virtut de previ acord amb l'amo de la granja o de l'edifici, sense la qual cosa podria adquirir aspecte d'una indiscreció molt contrària al caràcter i a la missió dels Exploradors. Per reconèixer un llogaret es procedirà amb igual tàctica, destacant un tercer Explorador pel carrer central d'aquest llogaret.

*Col·lecció de cromos publicada en la segona dècada del segle XX pel laboratori farmacèutic del Dr. Grau.

Mes de desembre 2016

Dia 05, dilluns: Sopar Tertúlia.

Hora: 20:00.
Lloc: Can Alcover.
Carrer Sant Alonso, 24 - Palma.
Preu: 12.00 euros.

MENÚ

*Pa amb oli i companatge
Postres
Aigua, vi i cafè o infusió.*

Convidat: Sr. **GABRIEL BARCELÓ CATALÀ**, historiador i membre d'ARCA.

Tema: **"APROXIMACIÓ AL CARDENAL DESPUIG"**

**Imprescindible confirmar l'assistència
abans del 3 de desembre al tel.: 610 605 988 (Neus).**

Dia 11, diumenge: VISITA GUIADA AL CONVENT DE SANTA MAGDALENA

Entrarem a l'Església de Santa Magdalena i a la part visitable del Convent, després anirem a l'Església de Sant Jaume i acabarem la visita al carrer Montenegro.

Lloc de trobada: Plaça de Santa Magdalena, davant l'estatua del Cardenal Despuig.
Hora: 11.00
Dinar: Possibilitat d'anar a dinar tots plegats (comentar a Na Neus).v

**Imprescindible confirmar l'assistència
abans del 09 de desembre al tel.: 610 605 988 (Neus).**

Dia 12, dilluns: Reunió de Junta.

Hora: 20:10.
Lloc: Carrer Seminari, 4.

Dia 28, dimecres: Tradicional Sopar d'arengades.

Hora: 21:00.
Lloc: A. E. G. Eladi Homs (Carrer de Costa i Llobera, 19, Palma).
Preu: A repartir entre els participants.
Animació: Enguany anirà de "gloses", de "gloses de s'arengada", a ritme de ximomba o de bullanguera. Cada un de vosaltres ha de dur una glosa feta (o unes quantes) que necessàriament han de dur inclosa la paraula "arengada", exemple:
Sa ximbomba ja no sona,
ni sona ni sonarà.
S'arengada ja és torrada
si voleu, podeu menjar!

Les podeu acompanyar amb instruments musicals. Segur que serà una vetllada molt divertida, cantarem, animarem als companys i gaudirem plegats. No t'ho perdís!

**Imprescindible confirmar l'assistència
abans del 24 de desembre al tel.: 610 605 988 (Neus).**

Previsió mes de gener

Dia 09, dilluns: Sopar Tertúlia.

Dia 16, dilluns: Reunió de Junta.

Dia 28, dissabte: XXX Jornada prèvia a l'Assemblea de Lluc.

Dia 29, diumenge: XXX Assemblea General de l'Aplec a Lluc.

fes-te soci de l'aplec

quota anual 20 €

Palma , a de 20....

Benvolguts amics:

Per la present sol·licito afiliar-me, amb data d'avui, a l'associació **APLEC SCOUT, Escoltisme adult de Mallorca**, amb seu a Palma, carrer Seminari, 4, codi postal 07001.

Signatura

ORDRE al BANC o Caixa

Senyors:

Agrairé que, fins a nou avís, vulguin atendre amb càrrec al compte indicat els rebuts que siguin presentats per l'Associació **APLEC SCOUT, Escoltisme adult de Mallorca**

Nom i llinatges

Carrer o plaça Número Pis

Població Municipi Codi postal

DNI o NIF Telèfon Mòbil

Adreça electrònica

Banc o caixa

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Data

Signatura

Aplec Scout, escoltisme adult de Mallorca

Carrer Seminari, 4 - 07001 Palma - junta@aplescscout.org

Retallar per la línia de punts i enviar per correu ordinari.